

Неймовірні пригоди Івана Сили, найдужчої людини світу (скорочено)

Олександр Гаврош

Олександр Гаврош

Повість "Неймовірні пригоди Івана Сили, найдужчої людини світу"

Стислий переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.

Передмова

Передмова особлива, бо, не прочитавши її, ви не дізнаєтеся ГОЛОВНОГО. Україна славиться своїми силачами. Але не тільки Василь Вірастюк чи брати Клички належать до найдужчих людей світу. Були в нас такі й раніше. До незаслужено забутих належить і знаменитий силач Іван Сила. Саме так називали в народі Івана Фірцака, який понад сто років тому народився на Закарпатті, став чемпіоном Чехословаччини та Європи з кількох видів спорту, об'їздив півсвіту, здобувши величезну кількість перемог. За свою неймовірну силу його нарекли ім'ям уславленого античного борця Кротона. Основа цієї книжки правдива. А де правда, а де вигадка – спробуйте з'ясувати самі.

Частина I

Розділ 1, у якому хтось приїжджає, а хтось утікає

Іван Сила, парубок 20 років, у селянському вбранні не квапиться у шаленому темпі залізничної станції. У нього відкрите обличчя, ніжні, майже дівочі риси обличчя дивно поєднані з міцно збитою статурою та широчезними плечима. Має під 2 метри зросту.

Іван приїхав у місто, бо у себе вдома побив начальника сина, а тато Івана сказав синові їхати у світ, бо син їсть за чотирьох. З Іваном був односельчанин, вуйко Микульця. Одяг, мова та звички обидвох видавали мешканців гір, верховинців. Коли відійшли перекусити, почули гвалт: троє дядьків гналися за обірванцем і кричали: "Злодій!". Переслідуваний хлопець зашпортався і впав, викотилася булка. На хлопця накинулися крамарі. Іван Сила взявся захищати хлопця, бо вважав його німим. Крамарі, побачивши Івана, пішли геть.

Розділ 2, у якому німий починає говорити

Раптом німий заговорив. Вуйко Микульця здивувався і сказав, що красти – погано. Хлопець відрекомендувався: Міхал Голий з Привокзальної. Він признався, що не їв два дні, тому і вкрав булку. Іван і вуйко пригостили хлопця, чим мали. Міхал не хотів працювати і заробляти, він говорив: "Від роботи коні дохнуть!". Вуйко спитав Міхала, чи є яка робота для Івана. Міхал сказав, що Іван може вантажити вагони у пана Кривальського. Іван мовчав, бо їв. Обід для Сили був справою святою. Коли злодюжка пішов, вуйко сказав: "Злодюжка на злодюжці. Одне слово, столиця!".

Розділ 3, у якому Іван Сила знаходить роботу

У віконечку пана Кривальського не виявилось. Чоловічок, що там був, здивувався, який Іван здоровило, записав його і сказав приходити зранку. Вуйко Микульця поніс верховинські гостинці синові, який тут служив у війську.

Іван ночував у найдешевшому пристанищі. Простягнувшись на дерев'яному лежкаві, згадував рідні гори, батьків, домашні страви, а найперше – свою кирпату сусідку Маруську, з якою навіть не встиг попрощатися. Та тут він заснув і побачив матінку з повною мискою вареної картоплі та горням молока.

Іван прийшов на перон одним із перших. Робота була нехитра: брати мішки та ящики і нести, куди скажуть. За кожні 50 кілограмів ваги давали монету. Можна було непогано заробити. Іван легко брав на свої плечі вдвічі більше, ніж решта вантажників. Денну норму роботи Іван виконав до обіду і пішов шукати Міху Голого. Один обірванець сказав Іванові, що Міха знайде його, коли буде треба.

Розділ 4, у якому Іван сила демонструє силу

Івана у столиці вражало все, а найперше – рух: усі поспішали, бігли, летіли. Зовсім не так, як у горах, де можна запросто прилягти на травичці і дивитися на хмари. Іван не квапився, бо до вечора ще було далеченько.

Його увагу привернув атракціон, де треба було перемогти Велета. За перемогу давали круглу суму. Власник атракціону побачив, що люди розходяться, тому сказав, що перший доброволець може йти без вхідного, а всі виграні гроші – його. Зауваживши безхитрісне обличчя та широкі плечі Івана, хазяїн потягнув очманілого парубійка. Підморгнувши Іванові, хазяїн із капелюхом пустився по колу. Глядачів ставало більше, ставка подвоїлась. Велет виявився на голову меншим за Івана. Це був середнього віку чоловік, який роками заробляв на життя вуличними боями. Він співчутливо глянув у майже дитяче обличчя Івана. Велет вирішив лагідно укласти Івана простим прийомом. Та не виходило. Хазяїн сказав, що дозволяються всілякі прийоми. Велет вдарив Івана кулаком у груди. Образа і біль були такими сильними, що Іван, не довго думаючи, з усієї сили тріснув у відповідь. Велет цього не очікував, кулак потрапив йому в щелепу. Велет упав. Іванові вручили повний капелюх грошей.

Ошелешений Іван стояв посеред живої купи людей, поки елегантно вбраний панок з борідкою і ціпком у руці не дав свою візитку. Оговтавшись, Іван попрямував до притулку, згадуючи мамині галушки.

Розділ 5, у якому Іван сила зустрічає поважну персону

З'явився Міха Голий. Іван саме виконав роботу і ліг дивитися на хмари. Сила показав візитну картку. "Доктор Брякус" – прочитав Міха і запропонував піти разом. Іван приречено зітхнув, солодко потягнувся і поплентався за Міхою Голим.

Розділ 6, у якому головний герой почуває себе незручно

Іван та Міха підійшли під чепурний будинок. Поруч росла яблуня. Міха видерся на дерево, а Іван подзвонив у двері, які відчинив сам доктор.

Вони сіли у вітальні, обставленій зі смаком і любов'ю до старовини. Доктор запросив Івана до обіду. На столі було стільки приборів, що Іван спітнів, поки

повторював за доктором. Брякус дозволив їсти, як хочеться. Але Іван був впертий і мучився далі.

Виявилось, що доктор тренував Велета. Це був добрий боєць, і звалити його могла людина надзвичайних можливостей. Доктор пояснив, що він тренер, а "доктор" – його вчений ступінь. Брякус сказав, що живе спортом. Він запропонував тренувати Івана і ще й за це платити хлопцеві. У гімнастичній залі доктор обміряв Івана, вражений шириною плечей у майже 70 см.

Розділ 7, у якому Іван Сила починає нове життя

Коли Іван вийшов з будинку, Голий сказав, що від чекання його вже болить живіт. Під яблуною лежала купа недогризків.

Історія про тренера насторожила Міху. Все виглядало дуже казково, а Голий мало вірив у казки. Проте Іван Сила думав інакше.

Брякус влаштував його у пристойний гуртожиток, де мешкали студенти. Попри грошову винагороду, яку Сила отримував за тренування, він не полишав праці вантажника. Це була селянська звичка завжди мати про запас кусок хліба. До обіду Іван займався вправами, потім обідав із тренером і рушав на вокзал.

Доктор Брякус розвивав не лише м'язи, а й розум Івана. Тренування були щодня, крім вихідних. Брякус вчив Івана основам силової гімнастики та різних єдиноборств. Коли Брякус довідався, що Іван працює на вокзалі, то накричав і заборонив працювати. Іван уперше побачив наставника таким сердитим, тому не знав, що робити. Голий щиро заздрив товаришу: нічого не робиш і отримуєш ще й гроші.

Стислий переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.

Розділ 8, у якому з'являється таємна поліція

Капітан поліції Миколайчик викликає до себе агента Фіксу, який був опецькуватим чоловічком зі швидким поглядом і рухливими щурячими вусами. Капітан доручив Фіксі зайнятися вокзалом, бо є секретна інформація, що готується... і щось зашепотів на вухо агенту. А також сказав дізнатися все про доктора Брякуса.

Розділ 9, у якому Іван Сила та доктор Брякус дивують один одного

Іван Сила виконував жим зі штангою. Майже щодня він збільшував вагу. Але цього разу попросив Брякуса дати серйозну вагу. Два інших хлопці, які тренувалися з Іваном, – Корнелій і Станіслав, поставили 120 кілограмів. Сила підійшов до штанги і без великого напруження підняв її над головою. Іван подумав, що це як два міхи пшениці на вокзалі. (Іван далі розвантажував вагони, але тримав це у таємниці). Хлопці додали ваги, і дійшло до того, що Іван підніс 160 кілограмів. Від здивування хлопці повідкривали роти. Доктор Брякус приніс шампанське і фужери: сьогодні Іван встановив новий рекорд Республіки! А через тиждень мав відбутися республіканський чемпіонат. Доктор був надзвичайно щасливий, бігав по газону і посилав повітряні поцілунки. Потім усіх відпустив. Іван пішов на вокзал, думаючи: "Для чого встановлювати рекорди, якщо після них забувають нагодувати?".

Розділ 10, у якому агент Фікса виконує доручення уряду

Фікса перевдягнувся у жебрака, ходив по вокзалі і вдавав інваліда Великої війни. Одного разу підліток з давно немитим волоссям і брудним одягом (це був Міха) підійшов до Фікси і сказав, що його кличуть. Хлопець повів жебрака між вагони. Агент на всяк випадок стис у кишені пістолет і, кречучи по-старечому, нагнувся (у ньому помер великий актор малого театру!). У цю мить хтось ogrів його з розмаху по потилиці дошкою. Фікса розпластався на землі. Міха знайшов у його кишені посвідчення таємного агента 008. Раптом Голий зойкнув, бо Фікса вчепився йому в горлянку. Він вигнув малому руку і прикував наручниками до себе. Люди на вокзалі побачили жалісливу картину: двоє нещасних бідаків, обійнявшись, шкандибали назустріч долі. "Подайте інвалідам Великої війни", – раптом жалібно затягнув Міха. Фікса його щосили вщипнув, та було пізно: бабуся вручила по пиріжку. Інваліди їй навіть не подякували.

Розділ 11, у якому Іван Сила розряджає ситуацію

В Івана гуло в голові, адже алкоголю він ніколи не вживав. Коли побачив Міху з невідомим попід руку, привітно їм загував. На диво, вони навіть не зупинилися, а вусатий чолов'яга почав на Івана раз у раз озиратися. Іван вирішив наздогнати солодку парочку. Фікса звернув у найближчий під'їзд і сховався, стиснувши горлянку Міхи. Коли Іван зайшов у двері, Фікса з усієї сили вдарив руків'ям револьвера Силу в потилицю. Але Міха штовхнув агента, тож удар вийшов змазаним. Було боляче, але не смертельно. Сила з розвороту тріснув у голову постаті, яка так погано вітається з незнайомими. Фікса впав, з ним і Міха. Сила схопив їх попід руки, мов два мішки картоплі, і виволік на Боже світло.

Фікса і Голий лежали на травичці. Іван спробував пошукати ключі від наручників у кишені агента 008, але, натрапивши на поліцейське посвідчення, від несподіванки присів. Тоді розірвав наручники, взяв Міху на плече і пішов до вокзалу.

Розділ 12, у якому про Івана Силу починають говорити

Чемпіонат республіки. Зала заповнена. Безперечним фаворитом вважався дворазовий чемпіон Магдебурга, який представляв силові органи. Навіть у кабінеті капітана Миколайчика був календар з фото Магдебурга. Щоправда, той домалював чемпіонові вуса і ріжки. Але це свідчило не про неповагу, а про любов пана капітана до мистецтва.

Магдебурга мав найбільшу групу підтримки, але поліцейські були переодягнені в цивільних. Магдебурга робив останню спробу встановити новий рекорд. Окрім нього, попередню вагу зумів узяти тільки нікому не відомий Іван Сила. Цьому селянцю Магдебурга не міг програти. Але піднята над головою чемпіона штанга гепнула на землю, ледь не розстрошивши йому ногу. Ще одна спроба залишалася в Івана Сили, на якого ніхто не покладав надій. Але Іван зійшов на поміст, глипнув у залу і проказав найкоротшу молитву, яку знав: "Боже, поможи!". А тоді взявся за штангу і підніс її, посміхаючись фоторепортерам. Кілька секунд панувала мертва тиша. Коли ж він опустил штангу і суддя оголосив, що новим чемпіоном Республіки став Іван Сила, зала вибухнула.

Поки переможець обіймався з тренером, журналісти почали видиратися просто на сцену. Магдебур у супроводі кількох старших офіцерів розлючено покидав залу, запевняючи, що це провокація, і він це так не залишить. Міха Голий сидів непорушно. Цей привокзальний волоцюга, пройдисвіт і злодій плакав. Можливо, вже заради цього варто було встановлювати республіканський рекорд?

Розділ 13, у якому агент Фікса читає газету

Агент Фікса прокинувся у лікарні й скочив на ліжку. У нього запаморочилося в голові і всередині щось боляче тенькнуло. Поруч з агентом лежав дивний тип у смугастій піжамі із забинтованою головою, рукою і ногою. Це був учитель фізики, який через невдалий винахід випав з балкону. Фікса назвав його дурнем, але той сказав, що проблеми з головою саме у Фікси (струс мозку), а не в нього, і взявся читати газету.

Фікса вирвав у нього газету, щось прочитав, швидко одягнувся і, не зачинивши двері палати, вибіг. Ошелешений учитель мовчки за цим спостерігав, роблячи висновок, що струс мозку – хвороба не така вже й безпечна. Потім узяв газету і почав дочитувати статтю про чемпіонат Республіки з важкої атлетики.

Розділ 14, у якому з'являється історична табличка

На честь великої перемоги доктор Брякус дав Іванові Силі два вихідні. Доктор хотів поміркувати, що робити далі.

Іван з Міхою остерігалися з'являтися на людях через Фіксу. Довелося сидіти вдома. А для верховинця нема гіршої каторги, ніж нічого не робити. Та наступного дня Іван не витримав і пішов на вокзал, де його побачили знайомі вантажники. Іван опинився у них на руках, його підкидали догори, дякували і хвалили. Від несподіванки Іван розчулився. Від згадав гори, батьків, Маруську, галушки і заплакав.

Пан Кривальський, який був заступником директора вокзалу, побачив, що вантажники перестали працювати. Він вибіг і насварився, але, дізнавшись, що прийшов чемпіон Республіки, став люб'язним. А коли дізнався, що Сила працює у нього на вокзалі, то наступного дня повісив у коридорі табличку: "Тут працював чемпіон Республіки Іван Сила – гордість нашої залізниці". Іван не знав про табличку і повів хлопців на пиво.

Розділ 15, у якому агент Фікса викриває антиурядову змову

Фікса увірвався до кабінету капітана Миколайчики без попередження. Капітан якраз підрівнював пилочкою нігті, йому стало незручно. Та Фікса сів і розповів, що на нього вчинив замах чемпіон Республіки зі штанги, той, що переміг Магдебур. Капітан і Фікса ласували трюфелями, аж раптом капітан помітив, що у Фікси вибито два зуби. Фікса заламав руки, бо тепер мама прибіє його. Капітан витягнув коньяку і почав заспокоювати агента 008. Пообіцяв нагороду. Фікса розповів, що на вокзалі діє злочинне угруповання, яке займається контрабандою в особливо великих розмірах. Ниточки контрабанди ведуть так угору, то невідомо, куди вони заведуть. А неприємностей не хотів ніхто, в тому числі й пан капітан, який вирізнявся вишуканістю і тактом. Вирішили зупинитися на нижчому рівні. Фікса сказав, що банду очолює чемпіон Сила, а Брякус – шеф. Вдома у Брякуса – штаб-квартира і навчальний центр

штурмовиків. Вирішили взятися за "злочинців" в понеділок, бо завтра субота: капітан мав грати у гольф.

Розділ 16, у якому трапляються несподівані повороти

Доктор Брякус вирішив, що робитиме на найближчий рік: після перемоги Івана справи впевнено підуть угору, доктор купить будинок у центрі столиці, відкриє "Спортивний клуб доктора Брякуса". Тільки треба домовитись з Іваном, щоб не перехопили конкуренти. У неділю поїхали машиною в ресторан, щоб усе обговорити. Іван уперше їхав в автомобілі. Брякус обіцяв вдвічі більше грошей. Іван вагався, чи розповісти про агента поліції. Раптом щось сталося з авто і воно помчало на скелю. Останнє, що Іван пам'ятав, це – лобове скло, яке він розбиває головою.

Розділ 17, у якому додаються нові неприємності

Іван опритомнів у лікарні. Медсестра сказала, що Брякус загинув. Іван заплющив очі і заплакав. Медсестра, зрозумівши ситуацію, залишила покаліченого на самоті. Іван думав, що все сталося дуже несправедливо.

До Івана прийшов Фікса, і хлопець його білозубу усмішку з двома чорними дірками. Фікса хотів одразу забрати Івана до в'язниці, але лікарі категорично запротестували. Вони запевнили, що в такому стані хворому доводиться думати про виживання, а не про втечу. Про всяк випадок двоє переодягнених поліцейських стали постійно чергувати в лікарні.

Іван Сила швидко оклигував. Рани виявилися не страшними, молодий організм брав своє. Але на нього чекав арешт. Через загибель доктора, Іван до всього збайдужів, навіть втратив апетит. Івана посадили у тюрму і звинуватили у смерті свого наставника. Справу вів слідчий Бенцик.

Розділ 18, у якому з'являється щоденник доктора Брякуса

Старший слідчий Бенцик проводив допит. У темряві направив лампу в обличчя Іванові. Слідчий питав, як Іван пояснить те, що машину навмисно було пошкоджено. Іван подумав, що в Бенцика дивна логіка: як Іван міг хотіти смерті людини, яка зробила його чемпіоном і подвоїла платню. Хлопець сказав: "Який дурень влаштовує аварію, якщо сидить поруч з водієм?". Бенцик не знайшовся, чим крити. Його покликали, бо прийшов брат доктора Брякуса і приніс приватний щоденник небіжчика.

*Стислий переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.
Авторські права на переказ належать Укрлібу.*

Розділ 19, у якому Міха Голяк підкидає сенсацію

Міха Голий чимало знав про в'язницю (двічі її відвідав з короткою екскурсією), але не мав найменшого поняття, як витягнути звідти людину законним чином. Він перебрав у голові багато варіантів, але жоден з них не годився. До нього прийшов Бідосько, колишній журналіст, який спився. У Міхи виникла ідея. Через Бідоську він вийшов на журналіста Томича і подав сенсацію: чемпіон Республіки сидить у в'язниці.

Розділ 20, у якому агенту Фіксі пропонують подати у відставку

Генерал Хрунь сварився з капітаном Миколайчиком за те, що поліція арештувала

чемпіона тільки тому, що переміг Магдебурга. Капітан лиш сказав, що в щоденнику Брякуса йшлося про погрози від конкурентів. А про Силу там найкращі слова. Сила був ні при чім, а біля машини вранці бачили Магдебурга з двома типами. Хрунь кричав, щоб звільнили Фікса, а Силу випустили. Капітан врятував Фіксу, сказавши, що він кращий агент. Обійшлися догоною для агента. А коли Хрунь довідався, що Іван Сила – звичайний верховинець (а переміг Магдебурга!), наказав затягнути справу і випустити тільки під солідну заставу.

Розділ 21, у якому Іван Сила потрапляє в нову неволю

Застава становила 50 тисяч. Гроші було не під силу зібрати не тільки оточенню Міхи Голого, але й усій зміні вантажників. За посередництва Бідоськи і Томича надрукували нову статтю, в якій повідомлялося, що за чемпіона Республіки просять 50 тисяч.

Одного ранку до камери Івана зайшов Бенчик і просичав, що обвинувачений може збирати речі. За нього внесли викуп. Оскільки Іван речей не мав, то поплював у долоні й пригладив волосся. У кімнаті відвідування його чекала екстравагантна вродлива пані – мадам Аделія Бухенбах. Мадам взяла Івана Силу попід руку і вийшла на вулицю. Там уже чекало заведене авто, яке відвезло їх до затишного будинку неподалік центру. Жінка сказала Іванові, що викупила його не з великої любові до штанги чи гірських ведмедів, а через бізнес. Вона пропонувала працювати у її цирку рік і повернути 50 тисяч, або піти назад у в'язницю. "Давайте контракт" – зітхнув Іван. Одним розчерком пера Сила в черговий раз круто змінив своє життя.

Частина II

Розділ 22, у якому Іван Сила починає нове життя

Іван Сила вперше потрапив до цирку. Ось вийшов імпресаріо Пандорський, який оголошував номери і сипав жартами, не видаючи себе жодним жестом чи мімікою. А ще Пандорський робив фокуси, витягуючи з капелюха різнокольорові хустки, стрічки, квіти і навіть живого кролика. Акробат Фандіго виробляв трюки на конях. Це був атлетичний смаглявий юнак зі східними рисами обличчя. Його сестра – повітряна акробатка Рената, літала з братом під куполом цирку, перестрибуючи з каната на канат. Робили це без линви безпеки.

Потім вибігла русява дівчина з пишним кучерями і сріблястою короною і почала граціозно танцювати на великій блискучій кулі. Іван згадав знайомство з нею: вона перша підійшла з-поміж усіх і галантно вклонилася, злегка присівши й розправивши прозору бальну сукню, і мовила дзвінким голосочком: "Вітаємо вас у нашому цирку! Мене звати Мілка. Тобто Мілена. Я колись так само соромилася".

А ось вибігає карлик Піня з мавпочкою на плечі. Він несе цілу торбу яскравих дрібничок. Карлик шпортається – і весь цей мотлох розлітається по арені. Мавпочка скубе його за волосся. Зала регоче. Піня збирає своє багатство, але робить це дуже незграбно. За кожну втрату мавпочка дає йому ляпаса.

Пані Аделія вирішила, що Іван буде боротися з глядачами за грошову винагороду. Силі згадався бій із Велетом, який заробляв собі на хліб таким жорстоким способом.

Він не хотів битися.

Розділ 23, у якому Іван Сила вигадує перший номер

Вночі Іван думав про рідну домівку, згадував, як діти його обліплювали, і він їх носив на собі. Так виникла ідея виносити артистів цирку на манеж на собі. Мадам Бухенбах і циркачам ідея сподобалася.

Першим на верховинця спритно зіпнувся акробат Фандіго. Він сів Іванові на плечі. Чорнява красуня Рената стояла на коліні та плечі свого брата. По інший бік Фандіго розташувалась танцівниця Мілена, карлика Піню Іван посадив собі на долоню. Тут звідкись узялася мавпочка і, за звичкою, шугнула на голову карлику і почала його скубти. Всі розреготалися. Особливо затрясся Іван, під чого дівчата нагорі запищали. Іван сміливіше ступив і пройшовся через увесь манеж. Як не дивно, ніхто не впав. Усім сподобався номер, окрім карлика Піні, якому здалося, що його навмисно образили.

Розділ 24, у якому агент Фікса знаходить спільника

Фікса сидів у задньому ряду шапіто майже під самим прожектором. Він замаскувався і дивився на Силу. Іван прислужував повітряним гімнастам під час їхнього виступу, притримуючи канат та підстраховуючи їх знизу. Він був у чорній, розшитій золотом, шкіряній жакетці, накинутій на могутні голі груди. З усіх циркачів агентові припав до вподоби лише карлик. Після виступу карлик і Фікса випили пива у "Трьох поросятах", і Піня став очима і вухами Фікси у цирку. До того ж Фікса пообіцяв йому платити.

Розділ 25, у якому оголошення інколи приносять користь

Цирк втретє обікрали, бо охоронець Вася напився і спав. Уночі викрали найкращого рисака Альфонса. Пандорський написав оголошення про розшуки коня і нового сторожа, бо Васю вигнали.

На сьогоднішній виступ Іван Сила запросив старих друзів. З директрисою він домовився, що вони сядуть на вільні місця, а як ні – то й постоять. Іван зрадив, коли побачив вантажників і Міху Голого. Сила показував новий номер "Залізне серце": виходив з залізним прутком на плечах, на якому висіло по двоє людей з кожного боку. Далі згинав залізяку у форму серця.

Після виступу Міха розповів, що коня вкрав злодюга Монці – одноокий циган. Товариство не гаючись подалося на вулицю, де в глиняній халупі мешкав цінитель коней зі своєю численною родиною.

Розділ 26, у якому Міха Голий починає працювати

Бачачи, що товариство налаштоване рішуче і взяло його в коло, Монці вирішив, що здоров'я цінніше за будь-якого коника, і віддав жеребця, хоч казав, що кінь сам прийшов до нього.

Мадам Бухенбах раділа, Голий запропонував себе на посаду сторожа. Вона згодилася і наказала виділити вагончик дяді Васі для друзів.

Розділ 27, у якому Іван Сила міняє орієнтацію

Іван Сила приймав дорогого гостя: вуйка Микульця. Дізнавшись, що вдома все гаразд, він трохи заспокоївся. Та потім виявилось, що Маруся вийшла заміж. В Івана

аж потемніло в очах. Хоч і не мав з Маруською нічого, але вона була для нього, як ікона, котрій щовечора молився. Іван передав їй срібний перстень, куплений ним відразу після перемоги на чемпіонаті. Батькам передав грошей: "Хай мама зготують галушок зі шкварками для всієї вулиці".

Міха дізнався про Марусю і жартував з Івана. Він покликав Ренату і Мілку, сказав, що Іван жениться, але не знає, котру з них вибрати. Іван густо почервонів. Мілка сказала, що вона не проти. Вона дивилася на нього якимось по-особливому, і від цього тілом розливався тривожний щем. Міха свого домігся: Маруська назавжди покинула Іванове серце. Але тепер там оселилася інша.

Розділ 28, у якому з'являється найвища персона

Директорка цирку метушилася, бо мав прийти сам президент. Іван придумав новий номер: забивати долонею цвяхи.

Президент Республіки випромінював незворушний спокій. Довкола нього сиділа охорона. Він хотів відійти від державних справ, які вже не давали йому навіть спати. А оскільки з дитинства любив цирк, то вирішив влаштувати собі маленьке свято.

Іван Сила показував новий номер. Він вганяв у дошку велетенські цвяхи долонею, потім витягав їх зубами. Президенту сподобався цирк "Бухенбах", тож він вирішив сфотографуватися на пам'ять. Президент простягнув руку Іванові і зробив з ним фото.

Через тиждень Іван отримав розкішний конверт із написом "Адміністрація Президента". У ньому було фото, а на звороті сам президент написав: "Іванові Силі, котрий прославляє Республіку. З вдячністю".

Розділ 29, у якому всі погрожують

Іван почув дивні звуки: ніби плач маленької дитини чи виття невідомої звірини. Звуки чулися із вагончика карлика Піні. Сила спробував відчинити двері, але вони були замкнені. Через вікно побачив, що карлик б'є мавпочку Беню! Коли карлик відчинив двері під Івановим натиском, Сила забрав мавпочку до себе. Піня побіг до Бухенбах і сказав, що мавпочку вкрав Іван, і що колись Сила вже сидів у в'язниці.

Мадам Бухенбах аж кипіла. Вона заліпила карлику два ляпаси, а потім він впав у калюжу. Карлик твердо вирішив помститися.

Мадам Бухенбах мала свої причини для лютування. Після візиту Президента і розмови з його помічником справа проти Івана Сили була закрита. Сьогодні вона одержала свої 50 тисяч назад, але тримала це в глибокій таємниці, бо хотіла, щоб Іван працював у неї, адже гроші зайвими ніколи не бувають.

Розділ 30, у якому Іван Сила збирається за кордон

Цирк "Бухенбах" збирався на гастролі Європою. Всі збирали речі. Мавпочка тепер жила з Іваном і Міхою. Карлик з Іваном принципово не вітався і не розмовляв.

Перед від'їздом Піня зустрівся з агентом Фіксою і був розчарований, дізнавшись, що карної справи проти Івана Сили більше не існує. Фікса блиснув вставленими золотими зубами і сказав, що їде за кордон, у Баварію.

Іван допомагав Мілці пакувати речі і побачив фото її батьків. Дівчина вибігла, а Рената розповіла, що Мілчині батьки були відомими повітряними гімнастами. Але

одного разу зірвалися з висоти. Це сталося на очах у Мілки. З того часу Мілка зненавиділа висоту. І навіть виступи Ренати з братом ніколи не дивиться.

Іван вийшов до Мілки і попросив пробачення. Тут підійшов Голий і сказав, що Іван серйозно влип.

Розділ 31, у якому мадам Буженбах добивається свого лише наполовину

Пандорський оголосив: "Смертельний номер". Фандіго і Міха притягли кам'яну брилу й два великі молоти. Іван ліг на землю, а брилу звалив собі на груди. Двоє глядачів товкли брилу на Іванові. Аж на третьому десятку ударів камінь розсипався. Іван встав, обтрусився і підняв догори руки. В цирку коїлося щось неймовірне. Свист, крики, гвалт, тупотіння!

Аделія Бухенбах була щаслива, спостерігала за цим із-за куліс. До неї прибіг якийсь панок і запропонував, щоб Сила завтра поборовся з найсильнішою людиною Баварії. Гонорар був високий. Аделія погодилися, залишилося переконати Івана Силу.

Увечері мадам поправила зачіску, намастила тіло найкращими парфумами, одягнула сукню з глибоким декольте і наказала Пандорському привести Силу. Бухенбах змусила Івана випити шампанського, губами вона майже торкалася його уст і просила поборотися з найсильнішою людиною Баварії. Він сказав, що зарікся битися на сцені. Мадам зачинила двері на ключ. Іван не знав, що робити. Раптом він згадав Мілку і рішуче піднявся з канапи. Сказав щось про Мілку, а мадам назвала її шмаркачкою. Щоб вибратись від мадам і врятувати ситуацію, Іван погодився.

Розділ 32, у якому один із ведмедів мусить поступитися

Іван Сила мав прізвисько ведмідь. Гордість Баварії, сам Бієр-Мієр, теж мав таке прізвисько. На бій вболівати за свого прийшло поважне панство на чолі з бургомістром. Адже Бієр-Мієром пишалася вся Німеччина. Іван не дуже хвилювався перед боєм. Більше хвилювався за Мілку та вчорашню розмову з мадам Бухенбах. Проте директриса навіть не подала виду, ніби між ними щось увечері трапилося.

Бієр-Мієр був вищим, зате Сила був ширшим у плечах. Німець ходив по арені й зображував ведмедя. Публіці це подобалося. Набагато досвідченіший німець переважав Івана у всьому. Парубійкові дико щастило в останній момент ухилитися від небезпеки. Коли Бієр-Мієр притомився, Іван дочекався свого шансу. І коли світло прожектора потрапило просто в очі Баварському ведмедеві, Сила ринувся в атаку і переміг. Першою вибігла привітати переможця Мілка. Далі на шиї Івана повис Міха, третьою залізла на голову чемпіона мавпочка Беня. Івана фотографували, вітали, просили автограф. Ця перемога змінила ставлення Сили до боротьби на арені. Він почав тренуватися і по можливості брати уроки.

Стислий переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.

Розділ 33, у якому смертельний номер відбувається серед ночі

Фікса сказав Піні, що тепер Іван Сила став національним героєм. І всі вчинки, спрямовані проти нього, будуть розцінюватися як дії проти Республіки. Тому Фікса

нічого тепер не міг зробити. (Насправді після провалу операції з Іваном Силою Фікса мав великі проблеми на роботі).

Піня сказав агентові свій план на вухо. Діяти вирішили наступної ночі.

Вночі Пандорський не спав і вийшов. Але всі решта спали. Навіть Міха Голий зі своїм дворнягою Бобі. Імпресаріо помітив дві тіні, які прокрадалися до шапіто. Пандорський рушив за непроханими гостями, які несли у руках щось важке. Ті почали розливати на шапіто бензин. Потім маленька постать пішла до вагончика Івана Сили і почала розливати бензин там. Далі підперла двері кілком ззовні і дістала сірники. Пандорський вдарив тупим кінцем кинджала прямо в голову підпалювача. Той повалився.

Розділ 34, у якому Пандорський проводить виховну роботу

Піня прийшов до тьми у вагончику Пандорського. Карлик перелякано закрутив очима і почав клястися, що він не розуміє, як все сталося. Піня вирішив усе звалити на Фіксу, сказавши, що у таємної поліції свої рахунки з Іваном. Пандорський розрізав мотузки на зв'язаному карликові і сказав, якщо той хоч ще раз надумає зробити щось з Іваном, то по жаліє.

Мадам Бухенбах вважала, що конкуренти облили цирк бензином, щоб поганий запах відлякував відвідувачів. Тому цирк "Бухенбах" вирішив збиратися в дорогу.

Розділ 35, у якому Іван Сила став на захист тварин

Іван побачив багато, але найбільше сподобалося море, яке він уперше побачив в Іспанії. Як не дивно, але воно нагадувало рідні гори.

Мадам покликала Івана і запропонувала взяти участь у кориді. Іспанці пропонували найсильнішій людині Європи спробувати себе у їхньому національному виді змагань. Сила погодився.

Для Івана Сили вибрали найбільшого бика. Потрібного розміру костюма тореадора не знайшли. Тож Іван накинув червоний плащ просто на голі плечі. Коли бик добряче зачепив Іванові бік, Сила скинув з себе плаща, в якому він плутався, і відкинув подалі шпагу. Іван схопив бика за роги і щосили крутнув управо. Бик завалився на бік, а в руках парубійка залишилися роги. З голови конаючої тварини дзюркотіла кров. Роги кинув на арену і здобичі не забрав, бо "не звик поїдати своїх суперників".

Цілий вечір він провів з Мілкою на морі, заспокоюючись після найнеприємнішого у своєму житті бою: селянський син ніяк не міг збагнути дикунства над тваринами.

Розділ 36, у якому Іван Сила виконує бажання королеви

Неймовірного силача Івана Силу захотіли побачити британці. Найбільший цирк Лондона був наповнений ущерть. Була й сама англійська королева. Всі чекали на вихід гірського ведмедя Івана Сили.

Іван з легкістю виконував свої номери: "Залізне серце", витягування цвяхів з дошки, розбивання кувалдами каменя на грудях, "Зуби мамонта", "Залізний ніс". Насамкінець парубійко на шиї зігнув залізничну рейку. Шокована публіка не шкодувала долонь. Та враз овації стихли. Королева поманила Івана до себе. Вона простягла йому руку, яку циркач невміло поцілував. Королева попросила поборотися з

уславленим боксером Джебсоном. Іван згодився.

Коли ведучий оголосив, що зараз відбудеться поєдинок між Джебсоном та Іваном Силою, у цирку почало коїтися щось неймовірне. Потім усі встали і почали співати англійські пісні. Атмосфера нагніталася.

Схвильована мадам Бухенбах забігла до гримувальні Івана і сказала, що якщо він виграє, то вона пробачить тих 50 тисяч, з умовою, що Іван добуде гастролі до кінця. Іван прийняв умови.

Джебсон був чемпіоном Британії з боксу і кумиром молоді. Англійців неприємно вражало, що Івана Силу почали називати найсильнішою людиною Європи. Тому вони все влаштували так, аби цей парубійко поїхав з Британії осоромленим. Адже всі знали, що Іван Сила – не боксер.

Правилам боксу Івана вчив ще доктор Брякус. З того часу він кілька разів тренувався з боксерами. Джебсон був дебелим чорношкірим з білосніжною усмішкою. Його удари, мов град, сипалися на Іванову голову. Сила тільки прикривався кулачиськами. Та один удар він таки пропустив, від чого розтягнувся на манежі. Іван звівся на ноги, і поєдинок продовжився. Коли ж Джебсон боляче вдарив його в печінку, а далі в брову, Іван вилаявся і гримнув із усієї сили у відповідь. Негр відлетів на кілька метрів і непорушно застиг. Суддя почав над ним рахувати, але той не ворухнувся. Непритомного Джебсона на ношах винесли з цирку, всі згадали про Івана Силу. Його рукавиця була тріснутою.

В Івана полетіли прокльони, лайка і навіть окремі предмети. Англійська королева покидала цирк розчарованою.

Розділ 37, у якому агент Фікса нарешті проявляє професійні якості

Звістка про те, що Джебсон залишився інвалідом і вже ніколи не вийде на ринг, викликала в Британії бурю. Цирк "Бухенбах" негайно переїхав до Франції, доки не трапилося якогось нещастя. Іван Сила знову присягнувся, що більше не боротиметься на арені.

Після того злочасного поєдинку в Лондоні у нього був кепський настрій. Він шкодував боксера, кар'єра якого так несподівано обірвалася. Іван замкнувся в собі і навіть зі своїми колегами став неговірким. Тільки мавпочка Беня була завжди поруч.

Одного разу його запросив на вино якийсь елегантно вбраний панок у капелюсі. Він завів Івана у темний провулок. Вискочили четверо чоловіків із залізяками в руках і почали його гамселити. Кричали: "За Джебсона!". Іван захищався, але його сильно вдарили ззаду по голові. Кров залила йому очі, він упав на коліна, а далі повалився додолу.

Агент Фікса, який стежив за Іваном Силою уже кілька місяців, не вірив очам. Четверо невідомих били його кровного ворога. Операцію проведено без нього. Раптом Фікса кинувся в бій і крикнув: "Стояти! Таємна поліція! Іменем Республіки, ви заарештовані". Бандити зупинилися, не розуміючи незнайомої мови. Відважний Фікса отримав залізним прутом по голові, тихо зойкнув і простягся біля Івана Сили. Нападники тут же накивали п'ятами.

Розділ 38, у якому лікарська допомога буває неоднозначною

Мадам Бухенбах сиділа в кабінеті власника кращої паризької клініки. Бухенбах готова була дати будь-які гроші для лікування. Лікар мсьє Фрасьє сказав, що роблять все можливе.

Іванові Силі проломили голову, й операція була складна. Хірурги навіть замінили перебиту кістку на металеву пластину.

Коли Іван отямився, лікар сказав, що найсерйозніша небезпека оминула хлопця. Іван Сила досить швидко одужував. Цирк "Бухенбах" оголосив канікули. Але ніхто з циркачів не роз'їхався, аби не залишити Івана на самоті. Його палата перетворилася в міні-цирк. Мілка з Ренатою його доглядали, Голий розповідав анекдоти, Пандорський з Фандіго забезпечували охорону, мавпочка робила масаж і зачіску.

Мадам Бухенбах не вилізала з кабінету мсьє Фрасьє.

Коли Мілка опинялася з Іваном на самоті, вона брала його за руку і віддано дивилася у вічі. Між ними виникало щось більше, ніж дружба, і це вже помічали всі. Одного разу Івана провідав навіть карлик Піня. Він простягнув хворому кіло вівсяного печива, насторожено зиркаючи на Пандорського.

Поверхом нижче лежав агент Фікса. З ним відбулися перетворення: коли очуняв, то три дні тільки плакав і просив у всіх вибачення. А одного ранку встав, назвав себе проповідником Фікусом, закутався в простирадло, через вікно переліз на дерево, і тільки його й бачили.

Стислий переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.

Розділ 39, у якому Америка є Америкою

Хоч як пані Бухенбах не хотілося прощатися зі своїм мушкетером, але цирк мусив на себе заробляти. Цирк подався за океан, в Америку. Іван Сила тепер виступав у римському шоломі з пишним пір'ям, аби убезпечити себе від випадкового удару в травмоване місце. Його знали, впізнавали, зупиняли на вулицях, просили автограф.

Одного разу, коли Іван повертався додому, поруч загальмувало розкішне авто. Містер Піцікато тримав парі, що Іван не витримає його автомобіля. Він хотів переїхати Івана. Івана зачепила зарозумілість цього американського вискочки. Сила сказав, щоб містер готував 5 тисяч.

Авто загуркотіло і стала повільно наїжджати на Івана. Тут звідкілясь взялися фотографи і затріскотіли своїми камерами. Парубійко стиснувся у клубок м'язів, і авто переїхало через нього. Сила встав і обтріпався від пилуки. Піцікато потиснув йому руку і виписав чек.

Тепер Іванова циркова програма поповнилася ще одним "смертельним номером". Керувала автомобілем, набитим усіма циркачами, сама мадам Бухенбах.

Розділ 40, у якому карлик Піня мусить вибирати

Після втрати єдиного спільника карлик Піня впав у тугу. Він постійно боявся, що Пандорський усе розповість мадам Бухенбах. Нишком плакав, а вечорами підходив до

вагончика хлопців і через шибку дивився, що робить його мавпочка.

Одного разу під час виступу карлика, коли Беня знову почала його скубти, на арену вибігла маленька пані. Вона почала захищати Піню від мавпочки. Від реготу заходилися сльозами не тільки глядачі, але й артисти. Після виступу карлика Кроні схопила Піню, посадила у свою гарну червону машину і повезла знайомити з батьком, який виявився ковбоєм. Татусь Біллі сказав, що його дочка народилася дуже малою, тому важко знайти їй чоловіка. Піня їм підходив. Карлик сказав, що подумає. Але тієї ж ночі згодився.

Розділ 41, у якому постає питання про найсильнішу людину світу

Великі гастролі Америкою добігали кінця. Всі вже порядно занудьгували за домівкою. Іванові майже щоночі снилися мамині галушки, мамалига з бринзою та вареники з сиром. Вони з Мілкою тепер багато часу проводили разом. І одного разу парубійко таки наважився запропонувати їй серце і руку. Виявилось, що це була найзаповітніша мрія дівчини.

Іванові принесли запрошення на вечерю в ресторані "Самурай" від пана Тосіко Хамацурі. Гостинний господар частував його всілякими японськими наїдками та напоями, а потім запропонував бій за звання найсильнішої людини світу. Обіцяли заплатити 150 тисяч переможцю і 50 тисяч переможеному. Іван погодився: він збирався одружитися, гроші були потрібні.

Розділ 42, у якому нарешті встановлюється істина

Мадам Бухенбах лютувала, бо Іван Сила домовився про головний бій, не порадившись із нею. Іван сказав, що третина виграшу буде її, і мадам заспокоїлася.

Поединок за звання найдужчої людини світу викликав неймовірний ажіотаж. У розкішний спортивний палац набилася купа кореспондентів. Особливо багато їх було з Японії. Там не мали жодного сумніву, що Пацака Макурі стане світовим чемпіоном.

Іван, як завжди, добре наївся, зробив силову гімнастику, погрався з мавпочкою, послунав поради Міхи, попригортав до грудей Мілку (два підходи по двадцять разів) і вирушив на ринг.

"Чорна гора" справді виявився горою, у півтора рази більшою за Івана. Тільки горою м'яса. М'язами це було назвати важко. За японськими правилами перемав той, хто виштовхає суперника за коло. Пацака Макурі з розгону гепнувся об Івана. Але Сила міцно стояв на ногах, натомість "Чорна гора" відпружинив назад. Іван спробував схопити суперника у свої лещата, але той був чимось намащений і весь час вислизав. Суперники вже порядно втомилися. Сили були приблизно рівними. І тут Пацака Макурі наважився на вирішальну атаку. Він знову з розгону вдарив усією масою Івана. Але парубійко в останню мить устиг трохи ухилитися – і Макурі вилетів за коло.

Іван відразу опинився у вируючому людському морі, яке простягало до нього руки. Але він шукав поглядом Мілку. Вона стояла біля дверей і плакала.

Розділ останній, у якому нічого не залишається, як попрощатися

З Америки цирк "Бухенбах" відпливав уже не в повному складі. На причалі циркачам довго махали рукою Крокі та її наречений Піня. Іван віддав йому мавпочку.

Подорож до Європи тривала кілька днів, і в один із вечорів мадам Бухенбах зібрала циркачів у своїй каюті вищого класу. Іван і Мілка сказали, що одружуються і їдуть жити в гори. Міха Голий мав бути свідком на весіллі.

Мадам Бухенбах сказала, що цирк припиняє існування на вершині своєї слави: 12 років після смерті свого чоловіка вона тягнула справу його життя, але зараз вона виходить заміж за мсьє Фрасьє, який пів року чекає згоди. Іванові і Мілці Бухенбах подарувала своє авто. Пандорському, Фандіго і Ренаті мадам віддала усе циркове майно.

У маленькій каюті святкували і пили шампанське.

Кінець

Історична довідка

Іван Фірцак народився у червні 1899 року в українському селі Білки на Закарпатті. За неймовірну силу отримав прізвисько "Кротон". Чемпіон Чехословаччини з важкої атлетики та боротьби. Чемпіон Європи з культуризму. Вісімнадцять років був артистом чехословацького цирку. Побував у шістдесяти чотирьох країнах, дивуючи всіх неймовірною силою. Виграв чимало поєдинків з відомими борцями світу. Після програшу українському силачеві Кротону чемпіон Британії з боксу Джон Джексон викинувся з вікна. З рук королеви Англії Іван Фірцак отримав шолом і пояс, оздоблені золотом та діамантами. Американська преса називала його найсильнішою людиною XX століття. Після одного з боїв переніс важку операцію, під час якої йому замінили частину черепної кістки на золоту пластину. Але Кротон і далі продовжував свої знамениті виступи. На початку сорокових років повернувся на Закарпаття з дружиною Руженою Зікл, повітряною гімнасткою "Герцферт-цирку". Подружжя мало восьмеро дітей. Старший син Іван став чемпіоном України з боксу в середній вазі. У 1948 році він був засуджений за "український буржуазний націоналізм". У концтаборах відсидів вісім років. Це була одна з причин, чому за радянських часів ім'я Кротона не афішувалося. Помер знаменитий силач у 1970 році в рідному селі Білки. У народі його прозивали Іваном Силою.

Стислий переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.